Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (siódma izba)

z dnia 4 października 2024 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych – Rozporządzenie (UE) nr 1215/2012 – Artykuł 1 ust. 1 – Zakres stosowania – Sprawy cywilne i handlowe – Pojęcie – Postępowanie o zastąpienie zgody pozwanego na wydanie z depozytu sądowego mienia zatrzymanego przez organy ścigania – Artykuł 8 pkt 2 – Powództwo interwencyjne – Pojęcie „strony trzeciej”

W sprawie C-494/23 [Mahá] [i]

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Nejvyšší soud (sąd najwyższy, Republika Czeska) postanowieniem z dnia 7 czerwca 2023 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 3 sierpnia 2023 r., w postępowaniu:

QE,

IJ

przeciwko

DP,

EB,

TRYBUNAŁ (siódma izba),

w składzie: F. Biltgen (sprawozdawca), prezes izby, N. Wahl i M.L. Arastey Sahún, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller, M. Hellmann i J. Simon, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: czeski.

[i] Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.

– w imieniu Komisji Europejskiej – S. Noë i K. Walkerová, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 ust. 1 i art. 8 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1; sprostowanie Dz.U. 2020, L 338, s. 12).

2 Wniosek ten złożono w ramach sporu pomiędzy QE i IJ, dwoma mieszkańcami Czech, a DP i EB, dwoma mieszkańcami Francji, w przedmiocie wydania z depozytu sądowego pojazdu nabytego przez QE i IJ.

Ramy prawne

Prawo Unii

Konwencja brukselska

3 Rozdział I Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32, zwanej dalej „konwencją brukselską”) stanowi:

„Niniejsza konwencja ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. […]”.

Rozporządzenie (WE) nr 44/2001

4 Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1), obowiązującego do dnia 9 stycznia 2015 r. i uchylonego rozporządzeniem nr 1215/2012, przewidywał:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie obejmuje ono w szczególności spraw podatkowych, celnych i administracyjnych”.

Rozporządzenie nr 1215/2012

5 Zgodnie z motywem 10 rozporządzenia nr 1215/2012:

„Przedmiotowy zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia powinien rozciągać się, pominąwszy kilka dokładnie określonych dziedzin prawa, na zasadniczą część prawa cywilnego i handlowego […]”.

6 Artykuł 1 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie obejmuje ono w szczególności spraw podatkowych, celnych, administracyjnych ani spraw dotyczących odpowiedzialności państwa za działania lub zaniechania w wykonywaniu władzy publicznej (acta iure imperii)”.

7 Artykuł 8 rzeczonego rozporządzenia stanowi:

„Osoba mająca miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może zostać pozwana również:

[…]

2) jako strona trzecia w sprawach dotyczących powództwa gwarancyjnego lub interwencyjnego wobec osoby trzeciej – przed sąd, przed którym toczy się główne postępowanie, chyba że postępowanie to zostało wszczęte jedynie w celu wyłączenia tej osoby spod jurysdykcji sądu właściwego w jej sprawie;

[…]”.

8 Zgodnie z art. 26 ust. 1 omawianego rozporządzenia:

„Jeżeli sąd państwa członkowskiego nie ma jurysdykcji na podstawie innych przepisów niniejszego rozporządzenia, uzyskuje on jurysdykcję, jeżeli pozwany przed tym sądem wda się w spór […]”.

Prawo czeskie

Ustawa nr 141/1961 o postepowaniu karnym (kodeks postępowania karnego)

9 Paragraf 80 ust. 1 i 3 zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řizení soudním (trestní řád) [ustawy nr 141/1961 o postepowaniu karnym (kodeks postępowania karnego)] stanowi:

„1. Jeżeli rzecz wydana lub odebrana nie jest już potrzebna do celów dalszego postępowania i nie przewiduje się jej przepadku lub zajęcia, zwraca się ją osobie, która ją wydała lub której została ona odebrana. Jeżeli inna osoba rości sobie do niej prawo, rzecz wydaje się osobie, której prawo do rzeczy nie budzi wątpliwości. W wypadku wątpliwości rzecz składa się do depozytu, a osobę, która rości sobie do niej prawo, informuje się o możliwości wystąpienia z roszczeniem w drodze powództwa cywilnego […].

[…]

3. Decyzję, o której mowa [w ust. 1], podejmuje prezes izby lub, w postępowaniu przygotowawczym, prokurator lub organ policji […]”.

Ustawa nr 99/1963 o postępowaniu cywilnym

10 Paragraf 88 lit. d) zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (ustawy nr 99/1963 o postepowaniu cywilnym) stanowi:

„Co się tyczy orzeczenia zobowiązującego stronę sprzeciwiającą się udzieleniu zgody na zwrot rzeczy złożonej do depozytu osobie, która o to wystąpiła, sądem właściwym do rozpoznania sporu nie jest sąd powszechny […], lecz sąd, przed którym toczy się postępowanie w przedmiocie depozytu”.

Ustawa nr 292/2013 o szczególnych postępowaniach sądowych

11 Tytuł IV część pierwsza zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (ustawy nr 292/2013 o szczególnych postępowaniach sądowych) nosi tytuł „Postępowanie w przedmiocie depozytu”. Zawiera on między innymi §§ 298 i 299 tej ustawy.

12 Paragraf 298 ust. 1 wspomnianej ustawy, zatytułowany „Zwrot rzeczy złożonej do depozytu sądowego”, stanowi:

„Sąd wydaje rzecz złożoną do depozytu sądowego osobie, którą uznano za uprawnioną do zwrotu, na jej wniosek. W wypadku gdy rzecz złożono do depozytu sądowego, ponieważ inna osoba niż osoba uznana za uprawnioną do zwrotu wniosła o wydanie rzeczy lub ponieważ inna osoba, której zgoda na wydanie rzeczy z depozytu była wymagana, nie udzieliła zgody na wydanie tej rzeczy osobie uznanej za uprawnioną do zwrotu, do zwrotu rzeczy wymagana jest zgoda wszystkich stron oraz osoby, której brak zgody na wydanie rzeczy doprowadził do złożenia jej do depozytu […]”.

13 Paragraf 299 omawianej ustawy, zatytułowany „Zastąpienie zgody na zwrot rzeczy złożonej do depozytu”, stanowi:

„1. Jeżeli odmówiono udzielenia zgody na zwrot rzeczy z depozytu, zgodę tę można zastąpić prawomocnym orzeczeniem sądu, który postanowił, że osoba sprzeciwiająca się zwrotowi jest zobowiązana udzielić zgody na zwrot rzeczy pozostającej w depozycie osobie, która o ten zwrot wystąpiła.

2. Do rozpoznania powództwa o zastąpienie zgody, o którym mowa w ust. 1, właściwy jest sąd, przed którym toczy się postępowanie w przedmiocie złożenia do depozytu”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

14 W dniu 19 sierpnia 2017 r. mieszkający w Czechach QE i IJ nabyli w Niemczech pojazd za kwotę 13 000 EUR. W dniu 12 września 2017 r. pojazd został zatrzymany przez czeską policję ze względu na to, że mógł on mieć związek z kradzieżą, do której doszło we Francji. Po zakończeniu czynności, do celów których zatrzymano pojazd, nie zwrócono go QE i IJ, lecz złożono w depozycie sądowym Okresní soud v Českých Budějovicích (sądu rejonowego w Czeskich Budziejowicach, Republika Czeska), z uwagi na fakt, iż w ramach wcześniejszego postepowania mieszkający we Francji DP i EB również podnieśli swoje prawa do rzeczonego pojazdu.

15 QE i IJ wystąpili do owego sądu z wnioskiem o zwrot mienia złożonego do depozytu sądowego. Ponieważ zgodnie z czeskim prawem w takim wypadku wymagana jest zgoda wszystkich zainteresowanych osób, QE i IJ złożyli również wniosek do wspomnianego sądu o wydanie orzeczenia zastępującego zgodę DP i EB celu uzyskania owego zwrotu. O wniosku tym powiadomiono DP i EB, którzy w wyznaczonym terminie nie przedstawili uwag.

16 Sąd, do którego wniesiono sprawę w pierwszej instancji, stwierdził brak swojej jurysdykcji międzynarodowej do rozpoznania wniosku o zastąpienie zgody, uznając co do istoty, że jurysdykcję tę można ustanowić wyłącznie na podstawie art. 26 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, lecz że DP i EB nie wdali się przed nim w spór w charakterze pozwanych.

17 Krajský soud v Českých Budějovicích (sąd okręgowy w Czeskich Budziejowicach, Republika Czeska), do którego QE i IJ wnieśli apelację, postanowieniem z dnia 5 listopada 2021 r. utrzymał w mocy orzeczenie sądu pierwszej instancji.

18 QE i IJ wnieśli od tego orzeczenia skargę kasacyjną do Nejvyšší soud (sądu najwyższego, Republika Czeska), będącego sądem odsyłającym, w której podnieśli, że postępowanie o zastąpienie zgody jest postępowaniem szczególnym, które nie wynika ze stosunku materialnoprawnego między stronami, zatem przepisy rozporządzenia nr 1215/2012 nie mają zastosowania.

19 Sąd odsyłający uważa, że pewne względy pozwalają wnioskować, że postępowanie o zastąpienie zgody na wydanie rzeczy z depozytu wchodzi w zakres pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, a w związku z tym mieści się w zakresie przedmiotowym jego stosowania. Tak więc celem złożenia rzeczy do depozytu sądowego jest rozproszenie, w ramach powództwa cywilnego, wszelkich wątpliwości co do tego, której z zainteresowanych osób należy tę rzecz zwrócić z tytułu prawa własności lub innego prawa. Ponadto postępowanie to, mające charakter kontradyktoryjny, podlega przepisom postępowania cywilnego, a konkretnie – przepisom dotyczącym szczególnych postępowań sądowych.

20 Sąd odsyłający wskazuje jednak, że ze względu na incydentalny charakter rozpatrywanego postępowania wątpliwości w kwestii możliwości zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012 są uzasadnione. Pomimo bowiem że postępowanie w przedmiocie złożenia do depozytu i postępowanie o zastąpienie zgody na wydanie rzeczy z depozytu są dwoma postępowaniami różnego rodzaju, istnienie postępowania o zastąpienie zgody na wydanie rzeczy z depozytu jest ściśle uzależnione od postępowania w przedmiocie złożenia do depozytu.

21 Przypomniawszy, że jurysdykcja sądów czeskich w zakresie prowadzenia postępowań w przedmiocie złożenia do depozytu opiera się na wykonywaniu prerogatyw władzy publicznej przez organy ścigania, sąd odsyłający wskazuje na podobieństwo do wyroku z dnia 18 września 2019 r., Riel (C-47/18, EU:C:2019:754), w którym Trybunał orzekł, iż powództwo o stwierdzenie istnienia wierzytelności do celów jej wpisu na listę wierzytelności w ramach postępowania upadłościowego jest wytaczane bezpośrednio na podstawie postępowania upadłościowego, jest z nim ściśle związane i wywodzi się z przepisów regulujących postępowanie upadłościowe.

22 Ponadto sąd odsyłający podkreśla, że gdyby dopuszczono, aby jurysdykcję międzynarodową dotyczącą postępowań o zastąpienie zgody na wydanie rzeczy z depozytu ustalano zgodnie z zasadami ustalania jurysdykcji przewidzianymi w rozporządzeniu nr 1215/2012, mogłoby to zachęcić strony postępowania w przedmiocie złożenia do depozytu do podjęcia zachowań

strategicznych – w tym sensie, że niektóre strony postępowania pozostałyby bierne i oczekiwały pozwania ich przed sądem ich miejsca zamieszkania zgodnie z ogólną zasadą ustanowioną w art. 4 tego rozporządzenia.

23 Wątpliwości sądu odsyłającego związane są również z wykładnią art. 8 pkt 2 rozporządzenia nr 1215/2012, dotyczącego zasad ustalania jurysdykcji mających zastosowanie w sprawach dotyczących powództwa interwencyjnego, w szczególności ze względu na fakt, że kilka wersji językowych tego przepisu odwołuje się do pojęć „strony trzeciej" i „postepowania wobec osoby trzeciej".

24 W wypadku zatem udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie, czy postępowanie o zastąpienie zgody na wydanie rzeczy z depozytu zawiera się w pojęciu „sprawy cywilnej i handlowej" w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, sąd odsyłający zastanawia się, czy można interpretować art. 8 pkt 2 tego rozporządzenia w ten sposób, że ma on zastosowanie do takiego postępowania.

25 W tych okolicznościach Nejvyšší soud (sąd najwyższy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 1 ust. 1 rozporządzenia [nr 1215/2012] należy interpretować w ten sposób, że postępowanie o zastąpienie zgody pozwanego na wydanie rzeczy z depozytu sądowego, które jest postępowaniem incydentalnym w stosunku do postępowania w przedmiocie depozytu sądowego wszczętego wskutek złożenia do tego depozytu rzeczy zatrzymanej przez organy ścigania, zawiera się w pojęciu »sprawy cywilnej i handlowej« w rozumieniu tego przepisu?

2) W wypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze – czy art. 8 pkt 2 rozporządzenia [nr 1215/2012] należy interpretować w ten sposób, że powództwo o zastąpienie zgody na wydanie rzeczy z depozytu sądowego, wniesione przez jednego z uczestników postępowania w przedmiocie złożenia spornej rzeczy do depozytu przeciwko innemu uczestnikowi tego postępowania, jest powództwem w rozumieniu tego przepisu?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

26 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „sprawy cywilnej i handlowej" w rozumieniu tego przepisu obejmuje powództwo o zastąpienie zgody pozwanego w ramach wniosku o wydanie rzeczy z depozytu sądowego, gdy powództwo to ma charakter incydentalny wobec postępowania w przedmiocie złożenia do depozytu rzeczy zatrzymanej przez organy ścigania.

27 Tytułem wstępu należy przypomnieć, że ponieważ rozporządzenie nr 1215/2012 uchyla i zastępuje rozporządzenie nr 44/2001, które z kolei zastąpiło konwencję brukselską, dokonana przez Trybunał wykładnia przepisów tych ostatnich instrumentów prawnych obowiązuje także w odniesieniu do przepisów rozporządzenia nr 1215/2012, jeżeli przepisy te można uznać za im „równoważne" (wyrok z dnia 30 czerwca 2022 r., Allianz Elementar Versicherung, C-652/20, EU:C:2022:514, pkt 20 i przytoczone tam orzecznictwo).

28 Ma to miejsce w wypadku art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, zgodnie z którym rozporządzenie to „ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu […]”, ponieważ przepis ten jest równoważny art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001 i art. 1 akapit pierwszy zdanie pierwsze konwencji brukselskiej.

29 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w celu zapewnienia w najszerszym możliwym zakresie równości i jednolitości praw i obowiązków wynikających z rozporządzenia nr 1215/2012 dla państw członkowskich i zainteresowanych osób nie należy dokonywać wykładni pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” poprzez proste odesłanie do prawa krajowego jednego z tych państw. Pojęcie to należy traktować jako pojęcie autonomiczne, którego wykładni trzeba dokonywać w oparciu, z jednej strony, o cele i systematykę tego rozporządzenia, a z drugiej – o zasady ogólne wynikające z całokształtu systemów prawa krajowego (zob. podobnie wyroki: z dnia 7 maja 2020 r., Rina, C-641/18, EU:C:2020:349, pkt 30 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 16 lipca 2020 r., Movic i in., C-73/19, EU:C:2020:568, pkt 33).

30 W tym względzie z orzecznictwa Trybunału wynika, że chociaż pewne spory między organem władzy publicznej a podmiotem prawa prywatnego mogą być objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1215/2012, gdy dotyczą czynności dokonywanych iure gestionis, to inaczej jest, w sytuacji gdy organ władzy publicznej wykonuje władzę publiczną (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 października 2021 r., TOTO i Vianini Lavori, C-581/20, EU:C:2021:808, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 22 grudnia 2022 r., Eurelec Trading, C-98/22, EU:C:2022:1032, pkt 21 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 Wykonywanie prerogatyw władzy publicznej przez jedną ze stron sporu, z uwagi na korzystanie przez nią z uprawnień wychodzących poza zakres norm prawa powszechnego obowiązujących w stosunkach między jednostkami, wyklucza bowiem taki spór z zakresu „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 (zob. wyroki: z dnia 6 października 2021 r., TOTO i Vianini Lavori, C-581/20, EU:C:2021:808, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 22 grudnia 2022 r., Eurelec Trading, C-98/22, EU:C:2022:1032, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).

32 Aby ustalić, czy dana dziedzina wchodzi w zakres pojęcia „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012, a w konsekwencji w zakres stosowania tego rozporządzenia, należy określić stosunek prawny istniejący między stronami sporu i jego przedmiot lub, alternatywnie, zbadać podstawę prawną i zasady regulujące wytoczenie powództwa (zob. wyroki: z dnia 6 października 2021 r., TOTO i Vianini Lavori, C-581/20, EU:C:2021:808, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 22 grudnia 2022 r., Eurelec Trading, C-98/22, EU:C:2022:1032, pkt 23 i przytoczone tam orzecznictwo).

33 O ile to do sądu odsyłającego należy dokonanie owej oceny, to wydaje się jednak zasadne, aby Trybunał udzielił, w świetle uwag, które zostały mu przedstawione, pewnych wyjaśnień w kwestii informacji, jakie można uwzględnić.

34 Tak więc Trybunał orzekł już, że pojęcie „spraw cywilnych i handlowych” obejmuje spór pomiędzy dwoma przedsiębiorstwami w postępowaniu w sprawie uchylenia zajęcia zabezpieczającego dotyczącego dostawy paliw na potrzeby operacji wojskowej, ponieważ okoliczność, że niektóre rodzaje działalności należą do sfery zadań publicznych, nie stanowi sama w sobie wystarczającej podstawy do zakwalifikowania takiej działalności jako działania o charakterze władczym (zob. podobnie wyrok z dnia 3 września 2020 r., Supreme Site Services i in., C-186/19, EU:C:2020:638, pkt 65, 66). Trybunał stwierdził natomiast, że nie jest tak w przypadku żądania przyznania

kompetencji do ustalenia istnienia przyszłych naruszeń w drodze zwykłego protokołu sporządzonego przez urzędnika danego organu, ponieważ takie żądanie dotyczy w rzeczywistości uprawnień wykraczających poza normy prawa powszechnego obowiązujące w stosunkach między jednostkami (wyrok z dnia 22 grudnia 2022 r., Eurelec Trading, C-98/22, EU:C:2022:1032, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).

35 W niniejszej sprawie z postanowienia odsyłającego wynika, że powództwo o zastąpienie zgody na wydanie rzeczy z depozytu sądowego jest postępowaniem pozwalającym zastąpić orzeczeniem sądowym nieuzyskaną zgodę pozwanego na uwzględnienie wniosku o wydanie rzeczy z depozytu, mającym na celu ustalenie osoby, której organ sądowy powinien zwrócić zatrzymane mienie.

36 Zatem, jak wyjaśnił sąd odsyłający, powództwo to, którego podstawą są zarządzone przez organy ścigania postępowania w przedmiocie zatrzymania i złożenia do depozytu mienia, będącego przedmiotem postępowania, stanowi warunek wstępny, niezbędny do zwolnienia i wydania mienia z depozytu sądowego.

37 Wynika z tego, że biorąc pod uwagę zarówno jego przedmiot, jak i jego podstawę, postępowanie o zastąpienie zgody jest nierozwiązalnie związane z zatrzymaniem przez organy ścigania mienia, którego to postępowanie dotyczy, i ze złożeniem go następnie do depozytu, a zatem postępowania o zastąpienie zgody nie można badać z pominięciem owych postępowań.

38 Tymczasem zatrzymanie mienia w ramach postępowania karnego oraz złożenie następnie tego mienia do depozytu sądowego stanowią charakterystyczny przejaw władzy publicznej, w szczególności ze względu na fakt, że organy ścigania decydują o tych czynnościach jednostronnie i że decyzje te są wiążące dla stron sporu.

39 Spór tego rodzaju wynika bowiem z wykonywania prerogatyw władzy publicznej jednej ze stron sporu z uwagi na wykonywanie przez nią uprawnień wychodzących poza zakres norm prawa powszechnego obowiązujących w stosunkach między jednostkami (zob. podobnie wyrok z dnia 15 lutego 2007 r., Lechouritou i in., C-292/05, EU:C:2007:102, pkt 34).

40 Wynika z tego, że ponieważ powództwo o zastąpienie zgody jest postępowaniem incydentalnym w stosunku do postępowania w przedmiocie złożenia do depozytu mienia zatrzymanego przez organy ścigania i poprzedzającym wydanie mienia z tego depozytu, należy również uznać je za wchodzące w zakres wykonywania władzy publicznej.

41 W tym względzie Trybunał orzekł już, że jeżeli spór – ze względu na swój przedmiot – jest wyłączony z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1215/2012, to istnienie zagadnienia wstępnego, które sąd musi rozstrzygnąć przed wydaniem orzeczenia, nie może, bez względu na treść tego zagadnienia, uzasadniać stosowania owego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 25 lipca 1991 r., Rich, C-190/89, EU:C:1991:319, pkt 26).

42 Uzależnianie stosowania rozporządzenia nr 1215/2012 od istnienia zagadnienia wstępnego byłoby ponadto sprzeczne z zasadą pewności prawa, która stanowi jeden z celów tego rozporządzenia (wyrok z dnia 15 maja 2003 r., Préservatrice Foncière TIARD, C-266/01, EU:C:2003:282, pkt 42).

43 Takiej wykładni nie można również kwestionować ze względu na okoliczność, że owo wstępne postępowanie toczy się pomiędzy jednostkami – bez zaangażowania organów ścigania, że postępowanie ma charakter kontradyktoryjny i że zasady jego prowadzenia podlegają przepisom postępowania cywilnego.

44 Okoliczność, iż wnioskujący o wydanie rzeczy z depozytu sądowego działa w oparciu o powództwo, które ma swoje źródło w akcie władztwa publicznego, wystarczy, by uznać to postępowanie, bez względu na charakter stosowanych przepisów proceduralnych, za wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia nr 1215/2012. Okoliczność, że skarga wniesiona do sądu odsyłającego wydaje się mieć charakter cywilny, gdyż dotyczy ustalenia, komu należy zwrócić zatrzymaną i złożoną do depozytu sądowego rzecz, pozostaje w rezultacie bez jakiegokolwiek znaczenia (zob. podobnie wyrok z dnia 15 lutego 2007 r., Lechouritou i in., C-292/05, EU:C:2007:102, pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).

45 W świetle powyższego odpowiedź na przedstawione pytanie brzmi następująco: art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „sprawy cywilnej i handlowej" w rozumieniu tego przepisu nie obejmuje powództwa o zastąpienie zgody pozwanego w ramach wniosku o wydanie rzeczy z depozytu sądowego, gdy powództwo to ma charakter incydentalny w stosunku do postępowania w przedmiocie złożenia do depozytu rzeczy zatrzymanej przez organy ścigania.

W przedmiocie pytania drugiego

46 Biorąc pod uwagę odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze, nie jest konieczne udzielanie odpowiedzi na pytanie drugie.

W przedmiocie kosztów

47 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (siódma izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych

należy interpretować w ten sposób, że:

pojęcie „sprawy cywilnej i handlowej" w rozumieniu tego przepisu nie obejmuje powództwa o zastąpienie zgody pozwanego w ramach wniosku o wydanie rzeczy z depozytu sądowego, gdy powództwo to ma charakter incydentalny w stosunku do postępowania w przedmiocie złożenia do depozytu rzeczy zatrzymanej przez organy ścigania.

Podpisy